

# مٹی جانے چونے کارکنتے

لکوک

میر گلزار خان موسیٰ

وفاقی حکومت و اینگ و وزارت نصابی بہر و نمک گول

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

# مئے جان چون کار و کزنت

میر گلزار خان مری

ایم۔ اے۔ ایل۔ ایل بی۔ بی۔ ایس سی (اے ایچ)

گندو چار کنڈخ

آغا میر نصیر خان پتہ عزیز محمد گنجی

حاجی عبدالقیوم پتہ نورس مبدی

## بلوچہ ایڈیٹورس

کلیں حق پہ بلوچی اکیڈمی کوٹہ ٹیٹہ

بلوچی اکیڈمی کوٹہ ٹیٹہ	چھاپ کنوخ
قلات پرننگ پریس۔ کوٹہ ٹیٹہ	چھاپ جاہ
۱۹۸۲ء	سری وار
یک ہزار	لیکٹو
۳ روپے	ہبا
محمد عارف	کتاب

# ہیچار

مادق چپ و چاگرد ء ہزاربا مشین کار ء گندوں - چوش کہ موٹر  
کہ تثیت جانمرا کہ آرٹ ء ڈرشت، گد دوشی مشین کہ جراں  
دوشیت - توپک کہ تیراں جنت - چھاپہ خانہ کہ کا دگاں چھاپیت -  
ہے رنگ ء ہزاربا مشین ، اے کلیں مشین انسان ء ٹامیتفنت -  
اے کار ء ہدی کنت کہ انسان چالو کنشنز بند کنغ ء گوں کار ء  
یڈرینت ہر دحتے کہ چالو بنت - تہ طاقت ء ENERGY  
چرچ کنت - تاہے خرچ یشٹیش - یک مشین یک کار ء کنت - خسراد  
ہیتہ تہ بند بیت - ہمار دستری اشی ء نزدی ء در کنت - ہدی  
اغدے کار ء رائ بیت - مشین ء اغدہ پرزہ ٹے پرشتہ بازار ء شرہ  
دہمی آرغ د جغ بیت - ہر مشین یک ، ابنخے داریت - ہے ابنجن

جزیت تہ مشین جزیت - پر اے مشین ہمیشی ء نرانت کہ اشی وٹ  
 ء پوئیں حالات اُنت - موسم چون ات - مشین ء زی پے کار کتہ - پُخت کار  
 ہش کپت - مشین ء دوست اد دشمن کئے اُنت - اے مشین ء دنیا  
 محدودت - باز محدود - اے مشین گنٹری ء کتہ نکنت - نہ سوچیت لبر  
 ایر انت ہر ہندے ء ایر کنی - کار ء کنت پر وختے کشی - سالانی سال  
 ء یک بند ء کفغ اشی ء سرا پنج اثر نہ خنت اے ہمانت  
 کہ ہمانت - نیں کسان بیت نیں کہ مزن -

یک ہارس پاور ء مشین در ہارس پاور ء مشین - ہزار ہارس پاور ء  
 مشین بازار ء ریت - اتاد کاراں جوڑ کتہ - بڑ زراں بدائے بیاری -  
 خرابیت تہ اشی آھن ء بھٹی اندر ء صل بکن شہ ہے آھن ء دہمی  
 مشین اے جوڑی - ہر کس ہر زانکار ادکار جاہ شپ روش ہے کار ء  
 کنتا انت - نوئیں کار موٹر جہاز - آپ ء مشین دار پر و شغ ء مشین من  
 بازار ء پُخت برویکے دوسہ ہرچی کہ لوٹے بزدر بیار ترا کیا داشتہ پندوں  
 ء بگندہ - شے خرید کن - ہر مشین ء گتے کہ گارٹی است انت کہ اگر  
 سال چلیت - پیش ء خراو بیتہ - کار جاہ ء دکان ء بری خراو بیا ء دور

کنت اد ترا دمنتی۔

اے کل راست اُنت۔ پر مزنیں راست نہ ہمیش اُنت کہ قدرت ۽  
 کارہاء ۽ دے یک میشنے جوڑ بیت۔ آن انسان اُنت۔ آن گوک و پس اُنت  
 آن مور و مرگ اُنت۔ آن ماہی او جراثیم اُنت۔ جسے رنگیں جراثیم کہ  
 مٹے چم دیتے نہ خستس۔ جسے رنگیں جراثیم کہ اشانی زندہ شدہ سیکنڈ ۽ ہم کم  
 اُنت۔ پیسے شدہ یک سیکنڈ ۽ ہم کم اے جراثیم یک سیکنڈ ۽ اندر ۽  
 پیدا بیت۔ مزن بیت او زبگان کاریت او مریت۔ من گوات ۽ نفا ۽  
 دینا ۽ ہزار ہا چوشیں جراثیم زندگت۔ گوں مٹے یک ساہی ۽ آسا مینغ ۽  
 لکنا جراثیم مٹے دن ۽ اندر ۽ پیہنت۔ پر مٹے جسم ۽ نظام چوش جوڑ  
 اُنت۔ کہ اے جراثیم مارا پنج کتہ سخت۔ تاں کہ باز خطرناک قسم ۽ جراثیم  
 مونث۔ ایشی سرا مادبترہا مجاس ۽ کنوں کہ جراثیم چون انسان ۽ نقصان ۽ دینا  
 پہ دس ۽ کنت۔ او انسان ۽ جسم چون دتا شدہ اے دن نظامیں جراثیم  
 آن بھینیت۔

اغز ماشہ دتی مضمون ۽ دیر نومی غادوں تہ مادھی کائے سرا مے تران

کتہ کنوں۔ آں ایشی اُنت کہ دنیا ۽ تھا موجودیں شے دو بہراں بہر کفغ

بیتغ انت یکے ہواں کہ بے جان انت ۔ دہمی کہ جامدارنت جاندارانی تہا درنگ  
 گاہ و ریم ۔ سوزمان مال و ساہار ادوت انسان اوار انت درستان نہ  
 سری انسان او شاہداری سرائوان ۽ مردم آن پرس و بول کنہ بے ہارا  
 ساہداری زند ۽ علم ۽ Biology گشتت ۔ مازانوں کہ مس یونانی ۽ Bios  
 بیا اوس ۔ زندگی او ساہ ۽ گشتت او Logos ۔ لاگوس ۔ گپتران  
 ۽ تہ انسان ۽ جند ۽ وت ہم جے بیالوجی ۽ تہا کیت ۔ من بالوجی ۽  
 تہ بیات ناگذرں کہ اسات رک ۽ جاندارانی طبقہ شہ تعلق ۽ واربت او  
 وتارا اشرف المملوقات گشتت ) جان جوں کار کنت ۔

جان ۽ کار ۽ ما دھند ۽ ببرکتہ کنوں ۔ یکے جان ۽ جند ۽ کارکنغ  
 دہمی جان ۽ کنٹرول کنغ یا جان ۽ کارے کنغ ۽ گشتت ۔ چوش کہ مردم کہ  
 گذرت کہ ریم ۽ نہ نیزی ۽ موثرے پیدارغ انت ۔ تہ مردم و تاریک پلو  
 کنت ۔ موثر ۽ جم گندیت ۔ جم دماغ ۽ حال ۽ دنت ۔ دماغ جان ۽  
 مختلفیں بہراں حکم دنت ۔ کہ یک پلو ۽ درک ۽ دے مردم ہواں پلو  
 ۽ درک ۽ دنت سری ما جان ۽ کار ۽ سرا پچار کنوں ۔ زند ۽ دماغ  
 یا جان ۽ کنٹرول ۽ طریقہ کار ۽ گندوں ۔

انسان اکریں پیچیدہ ایں او مزین درازیں شینری اے انت کر کلیں  
مجلس من پنجاه او شمش پناء کتغ تہ بیت نوت - انہ کم او باز ٹوک  
او ہچار سرب ایت - تہ مناں پہل بکنت

---



حصہ اول

مئے جان و ہرڈئے

چوں کار مرزکنت

# وردن اورگ

دنیا اور ہر کُنڈ و کامبیل اور مردم وھڑد اور ورغ اور گون زبندگ  
 انت۔ ہے رنگیں انسان اور بارو اور تہ ماش نختہ۔ کہ آن بے تام  
 اور زندگ انت۔ داں ہے ہندا کہ مات اور لاف اور مچک سے  
 خوراک اور نافع اور ذریعہ اور شہ درغا انت۔ دنیا اور ہر ملک اور  
 انسان وئی ملک اور پیدا۔ بیتغین شے آن پہ خوشی اور وارث۔ انسان  
 گوژد۔ میوہ سوزخانی۔ شیر او دہی مزائیں شے آن وارث۔ ہندے  
 اور انسان اور مزین خوداک ماہی انت، کڑے ہند اور مردم ماہی اور  
 دن اور نخنت۔ بازیں مکاں ڈیپھر اور (پنل) ہے رنگ اور ہضم۔ پوش  
 کہ بلوچ سچی اور وارث ایکمو او دہی کڑے انانی نسل اور مردم۔ گوژد اور  
 بامنی اور لوژنت۔ کڑے انسان میز و کرشی سرا نندنت او نوش کنت۔ پامال  
 نغن اور پشتی اور چنڈ اور بندیت ٹوکار اور دیان اور سفارغ اور دے کنت

پر اسے کلیں انسانانی جان یک داج ء شف و روش کار ء کنتہ بکلیں  
 انسانانی چاہے ان سفیت پر دست بہ بنت یا سیاہ پرستیں جستی یا جاپانی  
 بہ بنت یا افریقہ بلوچ بہ بنت یا انگریز کوانی جان یک داج ء ہمتی انت  
 یک داج ء کار ء کنتہ۔ کلیں انسانانی جان ء گزر یک انت۔ انسان  
 ہر شے اسے بچہ مواڑت ہواں ہر انسان ء جان ء یک مخصوص یک داعیں  
 پردس اسے ء (درد و غم) شہ گزیت۔ پہ اشی ء امیر غریب محکوم  
 عام جاں۔ تلابا پیر۔ بخیریا دہمی اسے پرح فرق نیست انت۔

انسانیک بیدایغ ء دخت ء زیات ء زیات سہ چیار سیربیت  
 اشی ء تدو بخت مردم ء دست ء پرک ء بیت۔ گول پیدا یغ ء اشی  
 ء تعلق گول نافع یا مات ء بھریت۔ پر ورغ ء نین ہے وق دن ء  
 کار مرز کنت۔ انسان بنزینغ ء گول ورغ ء رائی کنت۔ کلاں سڑی خوراک  
 مات ء شیرانت۔ کہ بے حد زیات زود ہصنم انت۔ اشی ء خوراک ء دستیں  
 گزراست انت۔ ساسے ء رند چک چرغی بیت۔ عمراد ورغ ء گون  
 انسان روت رومی ء کنان ء۔ ہے ہرش ء کچیں چک نیٹ روت  
 مرد بیت۔ وزن دار بیت۔ مزین یغ یا پین د درازو یغ ء یک فامیں

عمر و برے اُمننت ہے بر و گوزگ و مزن بیغ یا جان و ددبغ بلاں  
 بیت۔ گدا مردم جزو پمن و درری بیت۔ مزن نوبت۔ ایشی هڈ درازد پمن  
 بیت نونت ہے پار و ماگندوں کہ انسان داں چاڑوہ سال و عمر و سال پہ  
 سال باز فرق کنت۔ چاڑوہ و رند ہے فرق کم۔ بیت۔ اوسی سال و رند  
 تہ فرق اُسل جگیت ہے نیام و دے اگہ جوائین صفائیں دھڑوہ مہریت  
 تہ مزن بیغ و عمل کم بیت۔ ہواں ملکان کہ مڑوماں ورغ او دور  
 بازنت ہودا مردم باز قدآدر او ہماندا بنت۔ امرکیہ و پہ ورغ و  
 دھڑون بازی سوب و ہرنسل شہ وق اول نسل و یک رپنجے دراز  
 بنت۔ انسان و عمر دے پہ دھڑوہ بازی او جوانی و زیات بیت۔  
 آر رنگ و تہ ماگندوں کہ دنیا ہرکند و انسان چاہے آن باز یا  
 کم دھڑوہ بوارت۔ گوژد و گراوی کہ ہامنی و بوارت سوزی او میوہ  
 و بوارتہ یادشک بر و اُسل دف و مخت، انسان ہواں ساگیں انسان  
 انت۔ کل یک داجیں انسان انت۔ کلیں انسانانی یک سُر۔ دو گوش۔ دوست  
 دپاد۔ دوچم یک زارک یک جعفریک دل داں ہے ہد و کہ ایشانی  
 ناخن۔ چمانی مِشاش او کسانیں شے آن دے پرک نیست انت ہر

انسان ۽ جان ۽ هوا ساڳي اٿس ۽ روح ۽ شش ۽ هڏا ۽ انت - اٿس اندر  
۽ گمان ۽ مزني - نال ۽ مٿر ۽ پرک ۽ نيست ۽ انت - دنيا ۽ هر نسل  
۽ انسان گون ورغ ۽ ايڪ ۽ وچ ۽ رومي ۽ گنت - ديم ۽ روت -

انسان ۽ جان ايڪ مڪمل ترين اٿس ۽ مشين ۽ اٿس - ايڪ پيلوي ڪار ۽ ڪار ۽  
ايڪ ۽ رنگين ڪار ۽ ڪار ۽ اٿس ۽ پڻ ڪم نيست ۽ انت او دنيا ۽ پڻ ڪار ۽  
ڪار ۽ اٿس ۽ سڀا ڪو تخت - قرآن مجيد ۽ چڪر ۽ رستين ۽ هور ۽ گشته -

وَالَّتَيْنِ وَالتَّيْتُونَ ۽ وَطُورِ سِينِينَ ۽ وَهَذَا الْبَدِ

الْاَمِينِ ۽ لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ ۽ فِي اَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ۽

ڪو مان قسم انت - پنجر ۽ - مان قسم انت زيتون ۽ ڪو ڪو طور ۽ سينا ۽  
او ايمني ۽ شار ۽ ڪو من انسان ۽ باز سنهرا ۽ مڪمل ۽ شاهينته " اٿس ۽ ڪو ۽

۽ ڏارون ۽ قانون ڪو چڙو هوا سر اڪيت ڪو پيلوي قابل انت

مڪمل انت " انساني زند ۽ پنڊه ۽ حاصلات او وڙ و زانت ۽ پر ما باز

اڙتان ڪنت ماگڙون ڪو ڪا باسي اٿس ايڪ گون پيدا ۽ مينغ ۽ يا تڪ ۽

مريت - دنيا ۽ هوا ۽ جسم ڪو سگهه تخت - تڪ ۽ روت - هوا ۽ سن

۽ ترپ ڪو پيلو نويت چڪ نويت - هوا چڪ ۽ جواني نه شاهيت -

کفیت - پیدا بیخ و اغد چک ناپیلو بیت تہ مریت - تہ اے دنیا  
 و چڑو سکدستیں پیلوں مردم قرآن مجید و احسن تقویم انت -  
 ہے انسان و رودومی و چہ چٹو و ژد و خوراک گزار انت - انسان  
 و جان و پکار و کفغ و طاقت گزار بیت - ہے طاقت شہ  
 دھڑد و ٹہیت کہ ماورونی - شہ ہے دھڑد و انسان و جان و پکار  
 سیل او بھور اغدے ٹہنت - دان مرشی زانتکاراں ہے رنگیں شہ اے  
 نہ ثانیہ کہ خوراک و نعم البدل بہ بیت -

انسان و معدہ و ہواں وخت و کہ دھڑد کم بیت - یا معدہ کہ  
 اول کلیں دھڑداں ہضم کنت جیورینی - تہ مردم شدی بیت - دھڑد و  
 باڑ و بیت - نین کہ مردم و دھڑد و بوجنت - تہ مردم و دن آن بیت  
 بو و پے دے انسان و گرانزانی اندر و ریشہ انت - ہے ریشیاں کہ  
 دھڑد و بومان کیت تہ مردم سٹی بیت کہ تاں دھڑدیں - پوشش کہ برنج  
 و بو سچی و امب و بو - سوف و بو او دہمی ہر شہ و وتی یک ہمیں  
 بوئے -

گوں بو و مردم و دن آن بیت - اسل و دن و ہے آن یک

سے و انزائیم سے - کہ دھڑ و ہضم کنگ و مزائیں بہرے  
 زیریت - دہمی ہے انزائیم و ف و جوانی و پیمینت کہ دھڑ  
 آفویت او تکا ہضم بیت - دھڑ و ف و کنگ و گوں اغر  
 اے نرم بیہ تہ مردم و ت مادت لوڑیتی - ناہے دتان و عاش  
 اشی و جوانی و درشتت او میرت کنتت - تاکہ اشی ہضم کنگ و  
 معدہ و زیات ڈکھ کنگی مویت - اغر مردم ڈاکائی دھڑ و گوں  
 دناناں ہیٹرت مخنت اشتانی لواڑت - تہ اے نہ جیورنت - چوش مردم  
 بیار بیت لان روت - یا قبض بیت - مردم و طبیعت بند بیت -  
 دھڑ و کہ مردم گوں دناناں و عاشاں درشیت تہ ہمشی و لوڑیت گوں  
 لوڑغ و اے پلوکوخ و جہل و روت من معدہ یا بیلانڈ و  
 مان بیت - - - - - پلوکوخ  
 یک روتے کہ شر و ف و رائی بیت - تاں کہ بیلانڈ و سر  
 بیت - پلوکوخ قدرتی ہے رنگ و ہمتی این - کہ اے دھڑ و  
 وئی اندر و نیلیت باڑتی جہل و تڈان و تاں کہ دھڑ و بیلانڈ و  
 سر بیت - بیلانڈ کہ شر دھڑ و پُ بیت - تہ مردم سیر بیت

دومی نغمہ ءِ دل نہ ایت۔ آل رنگ ءِ زائیکار گشت۔ کہ باندیں  
 انسان دتی بیلانڈ ءِ پر محنت۔ اشی ءِ یک بہرے ہو رگ بلیت۔ تاں  
 کہ بیلانڈ ءِ جزرغ ءِ تکلیف مویت اور دھڑد ءِ جوانی ءِ متھ ءِ  
 بکت۔

بیلانڈ ءِ اندر ءِ دے کڑدے انزائیم کائیت دھڑد ءِ اوار  
 بنت۔ زارک دے کم کم ترپ ہارت دھڑد ءِ اوار کنان ءِ بیلانڈ  
 ءِ بریں اپان واج ءِ جان ءِ اندر ءِ ایر نہ انت بلیں اسے  
 شرف اوروش رورغ چران ءِ جزران ءِ۔ جہل و برز بی آن ءِ چوش

---



## وہرڈس روتانی اندر ء

بیلانڈ وتی اندر ء وھرڈ ء نہ چرڈر متھیت ۔ بلکین درشیت رے

نیٹ راشی ء۔ باڑت ہیٹر گنت ۔ ہیٹرتیں وھرڈ ء بیلانڈ باڑت  
یتلانک دیان ء شہ وقارا کشان ء۔ ہے ہیٹرتیں وھرڈ شہ بیلانڈ

ء من رومان کیت ۔ روتانی اندر ء ہے وھرڈ نرم نرمی ء کم کمی  
ء روت ایان ء۔ اے روت شہ انسان ء قد ء چیار وھک ء  
وراڑا نت ۔ پر من ناف ء اندر ء پیچ و پچ واڑ تو ایر انت ۔

اے روت وتی اندر ء وھرڈ ء برنت پر نچان ء ہیٹرت کنان ء وھرڈ  
ء برنت پر نچان ء ہیٹرت کنان ء ۔ روتانی اندر ء وھرڈ ء دہمی

کڑدے شہ اوار بنت ۔ اورونت نرم بی آن ء ۔ تام ء مزائیں ہرے  
ہواں شہ آں شہ ہستی ایں کہ یا تہ مئے جان اسل گزر نہ انت یا گڈا  
ہواں شہ مئے جان ء اول ء ہمکر بازانہ کہ لڑھیں گزر نہ بیٹے ۔ ہے

بے کاریں شہ لڑا بنت او در کفنت ۔ کار آمدیں بہرچوں جاں ء روت

ہے پچار ءِ دیمتر ءِ کنوں

## تمام جان ءِ ہر بہر ءِ دان سرزمین

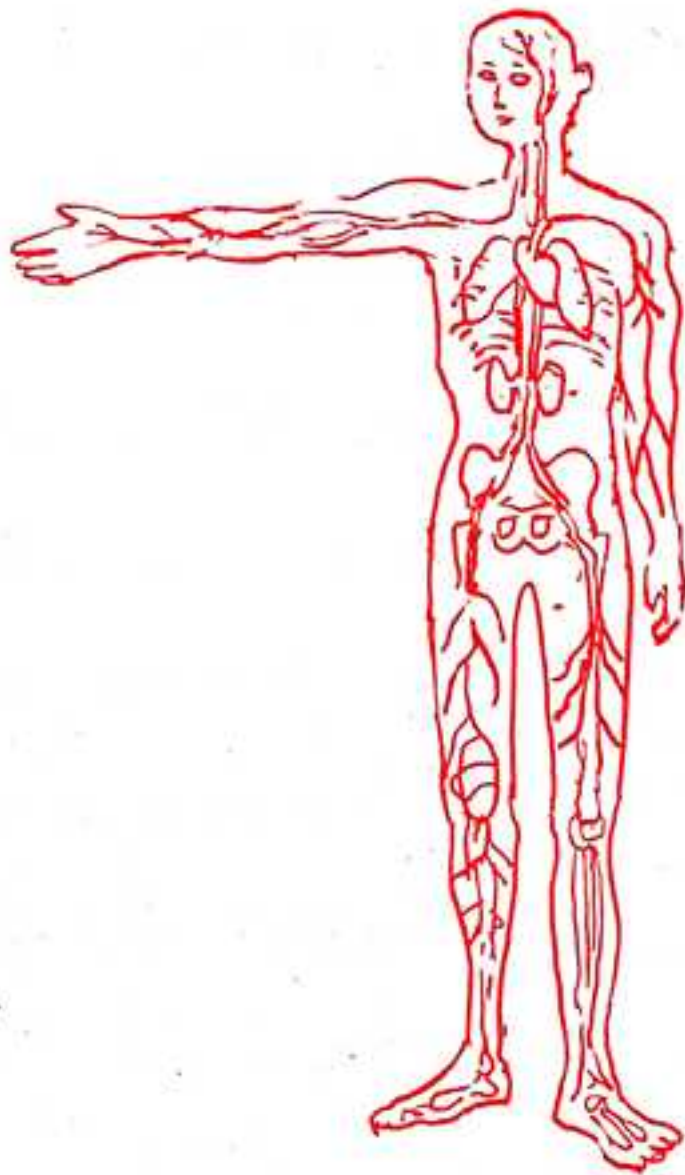
ہے دھڑ کہ بیلانڈ و روتاں روت چکر ءِ وراں ءِ۔ ہیٹرت  
بیت۔ ہے دھڑ شہ روتاں در کیفیت او ہون ءِ ادار بیت۔ روت  
ہے دھڑ ءِ بل یمن ءِ زند کار والی بہر ءِ من ہوں ءِ ادار کنت او  
بیکاریں بہر ءِ گوں ٹور ءِ کشیت۔

روت چون کار ءِ کنت۔ اشی پر یک ماشے ماڈوں۔ انہ ما آن  
ءِ اندر ءِ بور ءِ حل کنوں۔ ہے آف ءِ شہ گدے ءِ پالائین اوں۔ تہ  
ہواں پالائینتین آف دے بور ءِ واج ءِ حل بنت۔ افسے انہ ما  
آف ءِ اندر ءِ رینج ءِ مان کنوں۔ ہے ریخوایں آفاں آگدے ءِ پالائین  
تہ آف شہ گدے ءِ گوزنت۔ پر رینج سراکانیت تہ ہے رنگ ءِ روتاں  
شہ دھڑ ءِ ہواں بہر گوزیت کہ جان ءِ کار مرز بیت۔ دہمی بہر  
کہ جان ءِ کار ءِ نہ ایت ہواں روتاں اندر ءِ شہ روت جہل بی آن  
ءِ۔ نیٹ ٹور ءِ بیت در کیفیت۔ روت ءِ اندری پلو ءِ کسان کسان

بزنت کر (vil.1) گشیغ بنت - بے دل جان و کار آڈنیں دھواں  
 نہ کار نہ آڈنیں دھواں باڑت ہدا کنان ء۔

بے دھواں کہ شہ روزماں جان و اندر ء روت اے ہان و تنہیں  
 بہراں پوش روت تہ اشہ کسو پوش انت - مانگدول کہ کوہ و سنغ  
 ء راستیں و بازک ء زیات زور مان کیت - ررک و دیغ ء  
 درمیں پاداں زور کیت - ائی جنع ء ار جہل بڑزینغ ء سرین ء  
 زور بکت ہواں بندے ء کہ زور زیات کیت۔

— ہواں بند ء طاقت خرچ بیت - مازانوں کہ یک  
 گرام چرپی ء شہ ۳۰۳ کلوریز طاقت ٹہیت - انسان و جسم ء چھڑو  
 طاقت روغا خرچ بی آن انت - نین کہ انسان جزفا انت - تہ پاداں  
 طاقت روغ و خرچ بی آن انت کارے کنغیں انت تہ دے  
 طاقت خرچ بیت - گنڑتی کنغیں دے طاقت خرچ بیت - اغ  
 بھی نہ کنغی انت دے طاقت روغیں خرچ بی آن ء - پچے کہ  
 گڈا دے دھڑد ء بیضم کنغ ء طاقت خرچ بیت - خون و دراز  
 ء دل و دھڑکن ء ساھی ء آساینغ ء طاقت مڑھی خرچ بیت



انسان شہ مشین ء ہمیشی ء بدانت - کہ انسان ء جان ء طاقت  
چرود روت خرچ بنی آن ء پر مشین ء اندر ء طاقت یا ہرول  
صدی خرچ بیت کہ آن چاہو انت -

انسان ء روحانی دری پلو ء ہزارہا بارغیں رگ انت - کہ شہ روتاں  
دھڑو ء شہ جوڑ بیلیں ہون ء شہ پُر انت - سبے بارغیں رگانی ہون  
مزنیں رگے ء کانت - شہ ہمیدا اے ہون یک ہندا بنت او  
جفر ء روت - جفر ہے ہون داہیں شہ آن جو شاریت بالابنیت  
نہی ہے شہ جفر ء سرا گوزنت من دل ء روت دل ہے ہون ء  
دیم دات مس پہراں پہڑ ہے ہون ء صاف کنت رشی اندر ء  
ساحی آسائینگ وان آکیجن ء ادار کنت اد گردینی دل ء ریم  
دنت - دل اعدے اے ہون ء دراہیں جان ء تاملان کنت - ما گندوں  
کہ انسان ء رستان اد گردن ء نیلیں رگ انت - بے نیلیں رگانی  
اندر ء جان ء نامانیں ہون دل ء پلو ء روت - اعدے ما گندوں  
کہ بازیں مردمانی دیم خاص اتار ء داج ء بہری اچائیں حون ء وجہ  
انت ہے اچائیں ہون من درتیں جان ء روت ہڈانی اندر ء روت

انسان ء جسم ء ہر سیل CELL اور ٹشو TISSUE ء اے ہون  
 پیہت ہر سیل ء گزر ء پیلو کنت۔ چوش انسان ء جسم ء ہر ہند  
 ہر ہر ء دراہیں روش وشف ہون روت اشان ء۔ خون اہیت  
 او طاقت ء بدل بیت۔ گوں اشخ ء کاربن ڈائی اکسائیڈ ٹہیت  
 ہے ہون اغدے پپراں روت ہمیدا ساہی آسائیخ والی گوات  
 آکسیجن ہون ء اوار بیت او کاربن ڈائی اکسائیڈ در کیفیت۔ تاں کہ  
 زندانت۔ ہے چکر بیغانت

## جان ء اندر ء زیادہیں تمام ء گودام

انسان ء جان ء خرچ ء پیو بیغ ء زند جاہے جہے خوراک  
 ء مزین بہرے بھیت۔ ہے زیادہیں بھتتیں بہر ء جان ضائع نھن  
 نیں کہ در ء سٹہتی بلکیں ہشاریں مردم ء واج ء جان دے ہے  
 ددھی این مڈی او تام ء کرمانی (گودام) اندر ء ڈھکیت کہ دیں د  
 وخت ء کار ء کیت۔ جان ء کلاں شہ مزاین گدام جغزانت۔ جغز  
 بھتتیں خوراک چرپی بیت دراہیں جان ء تالان بیٹ۔ اے چ

من گننانی چک ء- دل ء پشت ء لاف ء اندر ء- روتانی چک ء او  
 گوژد ء اندر ء ڈھک جیت- ہواں دخت ء کہ جان ء دہمی تام مر  
 میت تے لے کرم ء ڈھکتیں خوراک کار ء دنت زانکارانی گشیغ  
 انت- کہ ہے گودام ء اغ زیادہیں خوراک چرپی صورت ء زیات  
 بیت تے جان ء پہ نقصان انت پچھے کہ زیادہیں چرپی دل ء دغ  
 ء نیلیت- جزغ ء دخت ء خامخواہ زیادہیں وزن اے جان ء  
 چکا- اسلیں لوک ہمیش انت کہ دراہیں جان ء خوراک ہون ء ذریعہ  
 ء روت بحیت- بیائیں گزوں کہ ہون ہوں حرکت ء کنت-

## ہون ء حرکت

ہون چڑو دراہیں جان ء اندر ء حرکت ء کنیغ انت ہون  
 ء حرکت دراہیں زند ء شف او برش چالو انت- ہون عدیں  
 جکیٹ کہ انسان مریت- ہون پادانی پلو ء او سر ء پلو ء یک  
 واج ء روت- انسان چاہے دراہیں روش جکیٹ- ہون گردش  
 ء انت- اغ وفیت یا جزیت ہون گردش ء انت- ہون

سے پار ءِ گزرش ءِ کُنغیں کہ دل ہون ءِ زور ءِ تیلانگ ءِ دانت  
 اور جان ءِ پلو ءِ بیٹیت - ہون وتی رغانی ذریعہ ءِ جان  
 کہیں بہراں روت پبجیت - ہریسل ءِ اندر ءِ پہیت - ہمودا  
 آکسجن ءِ پبجیت - کاربن ڈائی آکسائیڈ ءِ پیریت گوں دہمی رغالی  
 اغذے کیت - دل ءِ پبجیت - دل ءِ تیلانگ ءِ پبجی ءِ رخ دت کے  
 ہے رنگ ءِ جوڑن کہ اے ہون ءِ تیلانگ ءِ دینت، ماگنڈا  
 کہ انسان ءِ دن دراہیں رش پڑکیت اورغ بخت - اے ہے پار  
 ءِ کہ دل ہون ءِ تیلانگ دنت - اور ہون رغانی اندرا روت گزرش  
 ءِ کمان ءِ

انسان ءِ دل مشنت ءِ کچ ءِ انت - راشی اندر ءِ چیار خانہ  
 انت - دل ءِ شہ دوپچکاری ہون ءِ جان ءِ تالان کنت - اور  
 پچکاری ہون ءِ شہ جان ءِ پبکیت دل ءِ اندر ءِ کاریت۔

ہے ہون کہ جان ءِ روت - تہ اے انسان ءِ جان ءِ ہر  
 یا غلیہ ءِ روت سربیت - انسان ءِ جان ءِ لکھا کرور غلیہ انت۔  
 گوژد ءِ ہر مکر لکھا غلیہ ءِ شہ جوڑنت - ہضم بتغیں خوراک ہون ءِ



ذریعہ ہر خلیہ ۽ اندر ۽ روت خلیہ گزر ۽ پہلو کنت اور در کیفیت ۔  
 تام کہ خلیہ اندر ۽ روت تہ ہجو در نہ کیفیت بلکہس ہازیں کاراں کنت  
 چوش کہ ۱

۱۔ تام ۽ یک پھرے جان ۽ ردومی اور مزین بیغ ۽ کار ۽ کیت  
 شہ ہے ردومی ۽ انسان روت شہ کسان ۽ مزین بی آن ۽ ۔

۲۔ تام ۽ یک پھرے انسان ۽ گرمی ۽ برقرار داریت اور جان  
 ۽ توانائی ۽ دنت ۔

۳۔ تام یک ۽ پھرے انسان ۽ جزخ اوکار ۽ کفغ ۽ پہ  
 طاقت ۽ دنت ۔

۴۔ انسان ۽ جان ۽ جاہے ضہ کفغ ۽ ٹپ بیت جاہے دہمی  
 سوہے ۽ ہندے دور بیت جاہے کرے جراثیم اے خلیہ یا ٹٹولے  
 زوال کنت ۔ تہ ہے زوال بیتیں خلیہ یا ٹٹولے ۽ اندے ماہینغ ۽  
 کار ۽ وے خراک کنت ۔

انسان ۽ جان ہرطو یک داج ۽ گرم انت اولے گرمی ۽ درجہ  
 ۹۸۴ فارن ہیٹ انت ۔ انسان ۽ جان ۽ تام اے گرمی ۽ دنت

برزار دارین - جے پار ء تہ انسان سیونا ء گرمی کہ شہ ۱۰۶ درجہ  
 فارن ہیٹ ء زیات انت او سائبریا ء ساڑتی ء کہ اشی درج  
 حرارت شہ آف ء بدغ ء باز جہل انت یک داج ء کار ء  
 کنت - بازیں سہدار چوش کہ ڈیڈہر (پنل) مار ہنک او دہمی کڑے  
 کہ اشانی جان دتی گرمی ء برقرار داشت نختت - من زمستان ء  
 حافان شیر ء رکت او چڑو گرین موسم ء وتارادر ء کشت انسان  
 ء جان من گرماگ ہید بیت - ہید کہ من جان ء چک ء کیت تہ  
 اشی ء گوات مان کیت گوات مان آغ ء گون ترین انسانی پوست باز  
 ساڑت بیت چوش جان باز گرم نویت کہ آھر ء یا ساڑتی ء انسان ء  
 جان ء پوست کرشک بیت - یا سکوریت - گون سکورغ ء مورک  
 بندت - او ہید نہ ایت - چوش جان ء اندر ء گرمی اندر ء سرکیت

## تمام انسان ء جان ء حرکت نت

ما اول ء گوشتہ کہ افہ انسان وھاو بروت یا اسل چھاں ہوتہ  
 چھی ء نندیت - تہ گڈا دے انسان ء جان وڑ وڑیں حرکتان کنفان

پختی کہ انسان ۽ بیلانڈ او روت وھرد ۽ متغنت او ہضم  
 کتنا انت دل ہون ۽ جان ۽ مختلف حصہ آل دیم ریلغ ۽ انت  
 بیڑ ہون ۽ صاف کنغ ۽ پہ سابی ۽ اندر ۽ برغا انت اورو  
 کنغ ۽ انت - انسان بلیں گنرتی اے کنغ ۽ انت - نا ہے دے  
 مانا زم زمی ۽ جزغ ۽ انت - تہ ٹوک ہے بہا بیت جان  
 چون حرکت ۽ رائی کنت - بچے کہ پہ گاڑی ۽ جزغ ۽ پیٹول  
 مان - کننی انت - نین کہ پیٹول ۽ اشغ رائی بیت - تہ گاڑی جزیت  
 انسان چے شوش ۽ انت تہ اشی جواد ہمیش انت کہ انسان و جان  
 ۽ ہر خلیہ اندر ۽ شف و روش تمام نرم نرمی ۽ روغا انت اُشان  
 ۽ ما اول ۽ گوشتہ کہ یک گرام چرپی ۽ شہ ۹۰۳ زور  
 ۽ کلوریز ٹہیت - اے کلوریز طاقت ۽ یک یونٹ اے - تہ یک  
 گرام چرپی ۽ اشغ ۹۰۳ کلوریز ٹہیت ہے رنگ انسان  
 ۽ جان چرڈ چرپی او تمام ۽ باڑت شوشان ۽ او طاقت روت  
 تھان ۽ - مردم کہ رُبعیت تہ پادانی گوژد ۽ اندر ۽ زیات تمام  
 اُشیت - درکاں دار تہ پاد لاف - سرین او دستان زیات اُشیت

انہ مردم کوڈھاں ء جنت تہ دست د سرن ء زیات تام اُشنت  
 گون اُشخ ء انسان ء جان ء جان ء کرمانی چرنی روت اُشان  
 ء۔ انہ مردم چڑکار ء کنت ر ہوان کار کہ جان مانیت )  
 تہ جان ء چرنی اُشنت ہے پار ء کار کنوئیں مردم باز کم  
 دوری بنت۔ اد باز خوراک کنوخ او و فسوئیں بیکار دوتا بنت

## جان ء شہ بیکاریں شہ آنی دراکشخ

ماگندوں کہ ریل ء انجن ء جزغ ء پہ انجن ء اندر ء بنگر  
 ء مشوش انت۔ بنگر ء اُشخ ء گون دونهو پیدا بیت۔ دونهو  
 گون چمنی ء بڑز ء روت۔ ہنگرانی ہواں بہر کہ اصل نہ شنت  
 یا پُربت۔ تہ زخیں ہنگراں ہند دینغ ء پہ اولی ہراں کشت  
 ء شنت۔

اسل ہے رنگ ء انسان ء جان دے دراہیں عمر ء تام  
 سیل اد خلیہ آن اُشیت۔ اُشخگیں تام ء شہ کاربن ڈائی اکسائیڈ  
 پیدا بیت۔ ہے کاربن ڈائی اکسائیڈ ء ہون زیریت داں ہپٹرا

سرکنت۔ همپا کاربن ڈائی آکسائیڈ شہ ہون ء جدا بیت اد سہی  
 ء گون در ء در کفیت۔ باقی گون جھک ء در ء کانیت۔  
 ہے رنگ ء انسان ء روتانی بے کاریں تام شہ رومان  
 نورا بیت او در کفیت۔

## جان پر شتغیں سیل بھوریا خلیہ در کنع

جان ء اندر ء شف روش خلیہ نیاسیل بھرت۔ پر شتغیں سیل  
 ء ہند ء انویں سیل اسے ٹھیت۔ پجوش پوست ء سربر ء  
 ٹپ بن۔ ہے ٹپ ریش بت نیں۔ اسے ٹپ ء پر شتغیں  
 گوژر ء ہند ء نوخیں گوژر ہور بیت اسل ہے رنگ ء انسان  
 ء جان ء اندر ء دے شف او روش شکست و ربخت بیت۔  
 ہے پر شتغیں خلیہ آں ہون زیریت کاریت کنعان مان کنت۔  
 کنع ہون ء چانڈنت گون چانڈرغ ہے پر شتغیں سیل او کہیں  
 آف شہ کنع آں جبل ء مس دان ء رون او گون مس ء  
 در کفیت۔ باقی ہوں اعدے گردی دل ء پلو۔

تہ ما بڑی مجالس ء مشہ دیتہ جان وت وتی صفائے کنت  
 بے کاریں فضولیں شے آں در ء کشیت - پر شغنیں خرابوں بہراں گوں  
 نوزیں شے آں بدل کنت -

## ہون چوں جان ء اندر ء چریت

شہ گوشنیں پچار ء مازانتہ کہ جان چوں کار کنت - تام چوں  
 ہون ء بدل کنت - ہون ء ذریعہ ء تام چوں جان ء مختلفیں بہراں  
 سر بیت - او تام چوں اُشیت زور ء بدل بیت کہ گوں ہے  
 زور ء انسانی جان مشینری ڈول ء جُزنا انت - مادیتہ کہ لے کیں  
 کاراں ہون کنت - ہون وت تام انت - او ہون انسانی جان ء  
 کیں کاراں دست بھڑائی ء دیغا انت - اغہ ہون موہیتیں تہ انسان  
 زندغ، ذیت بیائیں نین گندوں کہ ہون چوں انسان ء جان ء جزیت  
 او وتی کاراں گنت تہ نین ماہون ء یک ترپنے زیروں - گوں  
 ہے ترپ ء جان ء مختلفیں بہراں اوں - پہ راشی ء آگہی پناہیا  
 داتغیں بہت ء گندان ء بردنت -

۱۔ ہون عہے ترنپ رہمی لکھا ترنباں گوں دل عہ شہ رکفیت  
او دلی پنڈھ عہ رائل بیت۔

۲۔ دل عہ شہ درکتیو اے ترنپ بانزک عہ گوژداں کیت پیہیت  
ایدا گوں وت اڑتغیں آکیجن او تام عہ بانزک۔ عہ خلیہ آن  
کلیت۔ او شہہ سے خلیہ آن کاربن ڈائی آکسائیڈ او پرشتغیں خراویں  
خلیہ عہ ٹکمران زیریت گڑھی دل عہ کیت مان بیت۔

۳۔ دل ہے ترنپ عہ اغدے پمپ کنت پیٹراں دور دنت۔  
ہے ترنپ پیٹراں اندر عہ شہ بانزک عہ آڑتغیں کاربن ڈائی  
آکسائیڈ عہ کلیت۔ ساہی عہ گوں آڑتغیں گوات عہ شہ آکیجن عہ  
زیریت گڑھی دل عہ مان بیت۔

۴۔ دل اغدے اے ترنپ عہ پمپ کنت۔ تہ اے ترنپ روت  
گٹغ عہ مان بیت۔ گٹغ عہ گینن اے ترنپ گیشیت۔ تہ  
شہ بانزک عہ آڑتغیں گندھ او کم آن جہل مس دان روت  
مس بیت۔

۵۔ اے ترنپ اغدے شہ گٹغ عہ درکفیت روتانی رگاں

تاجبیت -

۱۔ روتانی ٹاشٹینیں تام آن زیریت پاد ۶ ۶ ۶ ۶ ۶ گور ۶ کبت  
ہواں شنے کہ ہوانہاں شنے ۶ ۶ ۶ ۶ بنت ہوانہاں ایدا کلیت  
روت -

۶۔ پوست ۶ سر بیت - پوست ۶ تام ۶ ہر ار آلیجن ۶ ہر  
۶ رنت - ۶ پوست ۶ گذر ۶ اور ۶ ۶ شتینیں خلیہ آن (۶ ۶ ۶)  
زیریت -

۸۔ اے ترپ جعفر ۶ بجیت - جعفر ۶ اندر ۶ جان ۶ ۶ گزر ۶  
۶ شنہ زیابیں تام ۶ کلیت - کہ پدا گزر ۶ وخت ۶ کار ۶  
۶ بہ ایت - ۶ نین کہ جھٹے ۶ رند مرڑم یاز ڈکھ ادھار رائ کنف  
۶ اے ترپ شنہ جعفر ۶ تام ۶ زیریت جان ۶ ۶ دہمی بہان  
روت سربیت -

۹۔ میں اے ترپ بیلانڈ ۶ او روتان روت سربیت -  
۶ شیداں کاربن ڈالی اکائیڈ او دہمی گندین گیس آن زیریت  
۶ دہمی پنڈے ۶ ۶ سرین ۶ بندیت -



۱۰۔ مین اے تزنپ پوست ۽ ہید والی ٹنگاں کیت ایدا  
 زبادیں آف او خلیہ (سیل) ۽ گنڈھ آن ایدا کلیت کہ گوں ہید  
 ۽ رکنت۔

ہے رنگ ۽ انسان ۽ جان ۽ لکھان ہون ۽ تزنپ شف  
 روش گوں ایمانداری ۽ وقی کار ۽ کنت۔ ہندے ۽ شہ  
 گنڈھیں پڑشتغیں سیل آنی طکراں۔ ہندے ۽ شہ زہریں  
 گیس ۽ زیرنت۔ ایشاں در ۽ دور دینت۔ آغندے صافیں  
 آکسین ۽ اد تام ۽ جان ۽ ہر ہند ۽ برنت سرکنت ہون  
 وارٹغیں درمان یاشیش ۽ گوں جتغیں درمان ۽ دراپیں جان  
 ۽ تالان کنت۔ کہ ہواں ہند ۽ درمان گزر بیت۔ ہمورا  
 دے بردہجیت۔

جان و ماغ غم و حکم و سرانست

انسان ۽ جان یک ہے رنگیں مشین اے۔ کہ وت بزیٹ۔  
 وت کار ۽ کنت۔ وتی پٹانی درمان ۽ وت کنت۔ جان ۽ گذر  
 ۽ وت کثیت۔ شہ سوزخاتی ۽ ہون ۽ ٹاہنیت۔ شف روش  
 دراہن عمر ۽ اے چڑو کاروبار ۽ سوگہ انت۔ انسان ۽ جسم  
 دے یک مشین اے۔ پر اے مشین او دہی انسان ۽ ہینتیں  
 مشین آن باز فرق انت چوک انسان ۽ ٹاہنیتیں مشین چڑوتیل  
 ۽ گوں چلیت۔ پر انسان ۽ گوژد۔ سوزخاتی تیل واد۔ آن  
 اولون لونین میوہ۔ شیر او دہی شے آتی سرا گزارہ ۽ کنت  
 انسان ۽ ٹاہنیتیں مشین وت وتی علاج ۽ کتہ نختنت  
 پر انسان ۽ جان ۽ ٹپ وت دراہ بیت۔ اشی پرتنیں حڈ  
 وت بدنت۔ دوتنیں گوژد وت وتارا گندھنت پر مشین ۽ پرتنیں  
 آسن وت نہ بدیت۔

انسان وھڑد ۽ ورغ ۽ گوجزیت او ردومی ۽ کنت من  
 بیت۔ پر مشین گوں تیل ۽ ورغ ۽ من نہ دیت ردومی ۽ نخت۔  
 مشین ۽ چلائیغ ۽ پہ ڈرائیورے گذرانت۔ پر انسان ۽ جان

وت دنی ہزار کت۔

ہا ہے است انت۔ کہ انسان و جسم و دے دماغ چلینت۔  
 ماگندوں کہ دماغ و رگ انسان و جان و ہر مکر و ہر ہنداسرہنت  
 ہے رگ جان و ہر بیتنیں۔ نوخیں حال و ترس و آدخیں خون  
 گرم و سارٹ و۔ شدو تون و حال و دماغ و رنت۔ دماغ ہے  
 دکھ او حاتاں سنہ جان و کشخ و پر جان و مختلفیں بہراں مال  
 و دنت۔ انسان کہ لکھیت۔ تہ اشی حکم و دے دماغ و رگ دینا انت  
 اغہ مژدم چمال پرکینت۔ تہ اشی حکم و دے دماغ دینا انت۔ نین  
 کہ مژدم زرب و زیریت دن و دا کاریت۔ او جائیت۔ تہ اشی  
 حکم و دے دماغ دینا انت۔ مژدم کہ وقی اگ نامغان مارے گنت  
 تہ یک برے درہنغ و کنت گدا یک پلو و درک و دنت کہ  
 زیریت مار و جنت۔ ہے دخت نین کہ کلان شہ سرعی چم مار و  
 گندیت۔ یا دہی دا جے و دماغ سہی بیت کہ مار مژدم و اگہ انت  
 تہ دماغ سدھائی و دل و حکم و دات کہ ہون و تک تکائی  
 جان و سٹ کہ جان خطرہ و گپتہ۔ ساگی این دخت و دماغ پاراں



سرین ء حکم ء دات کہ راستیں یا چپیں پلو ء درک ء دے  
 ز چرو درک بلکیں شہ ہے ہند ء اگر گز یا گوانز دیر ہی۔  
 انسان ٹوپ ء سٹیت ہوانکر دیر بیت۔ نین دماغ سوچیت کہ  
 مار ء جفغ ارزان انت یا گران اغر ارزان انت تہ نزیح  
 کہے یادارے چم دماغ ء برنت مال ء دیان ء۔ دماغ ہے  
 تارن برکت، دتاں پاداں حکم ء دنت کہ کوہ ء زیر مار ء  
 جن۔ اغدے حکم ء دنت کہ دہی کہے جنی۔ سیمی کوہ ء جنی۔  
 پائیں تی ولبے ء دماغ ء حکم آن گزوں۔ ماگدوں کہ  
 مڑم کہ نوح نوحی ء ڈرائیونگ ء دستار بیت۔ سری سری تہ مڑم  
 کلج، اوگیر ء یک واج ء یک ہند ء بدل نخت۔ جابے کلج  
 ء زور ء شہ پیش گیر ء چکیت۔ جابے کلج ء زور دیرغ شمشتی  
 بر دماغ بارٹی یات دیان ء۔ کہ نین پے کس تان دخت ء  
 پے کن۔ پر انسان کہ روت پیلوں ڈرائیوے بیت۔ تہ گداوت  
 مادت کلج اوگیر ء کار ء کنت۔ انہ اگہ دہی موڑے یا مڑے  
 آیت۔

تہ مادغ سدھائی ء پاد ء حکم ء دنت کہ پیلویں بریک  
 ء جن ۔ یا۔ دستاں حکم ء دات کہ گاڈی ء راست ء یا چہا  
 پجریں ۔

اے تہ ہواں کارنت کہ مزن انت ۔ اے مے دماغ دانت  
 کہ نغن ء ورغ ء وخت جان ء گشیت کہ نین بس ء کن ۔ افدے  
 جان ء گشیت پلاں دھڑ ہوان نین اشی ء مور ۔ دماغ حکم ء دانت  
 کہ دھاو ء کن ۔ انسان دماغ ء ذریعہ ء اش کنت ۔ گندیت چکیت  
 دبش بیت زہر گیٹ ۔ دماغ ء دگ انسان ء کلیں شے آنی چوک  
 گوہر گرم ء حال ء دینت ۔ داں ہے ہند ء کہ انسان ء دباو  
 ورغ ء رندے کردے دماغی خلیہ انسان ء وڑ وڑیں گنرتی آ  
 کنا ینیت سہے دھاوی ء گنرتی آن گذغ دھاو گشت ۔

## اعصابی خلیہ

اعصابی یا دماغی خلیہ دے جان ء دہمی خلیہ آنی فاج  
 ساہ والی انت ۔ اے دے تام ء وارثت ۔ اشی ء دے یہ کیوں

گزر بیت۔ اے دے تمام ء شوشیت۔ اشی ء شہ دے پرشتین

بے کاریں شہ و ت ما و ت روت در کفان ء

پر اے دو ٹوک ء شہ دہی

خلیہ آن مختلف انت۔ یکے تہ

اعصابی خلیہ ہمکر در اثر بیت۔

کہ بازیں خلیہ ء یک سرے

من دماغ ء انت۔ تہ دہی سر

پا د اے در اثر ہے پار ء بیت

کہ اشی ء جان ء شہ پیغام دماغ

ء دیم دلینی بیت۔ اغہ جزان ء

مٹے پا د ء کٹنے مان شویت تہ ہے اعصابی خلیہ ہے کٹنے ء حال ء

دماغ ء دنت۔ یک سیکنڈ ء پیغام سی دھک ء انسان ء پا د

ء شہ داں دماغ ء روت کیت۔

انسان ء جان ء ہر بند ء اعصابی خلیہ آن سرانت۔ چوش

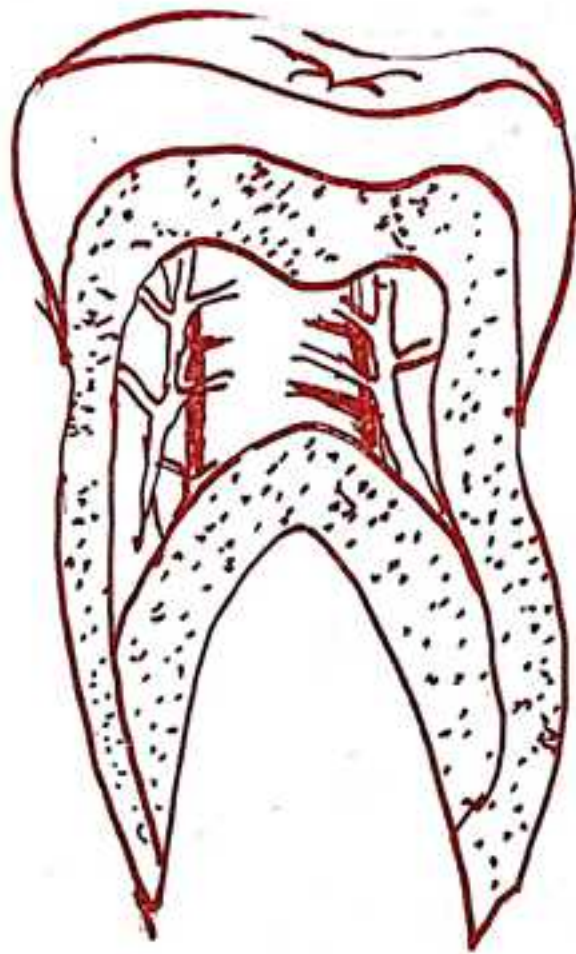
کہ اغہ پا د کٹنے مان بیت۔ یا دست ء گوزے بوارت گردن ء



ہونے بواڑت ہے اعصابی خلیہ سدھان و دماغ و پیغام  
 دیم دینت۔ دماغ گوں دھمی اعصابی خلیہ آن جان و ذہنی بہل  
 حکم و دنت کہ دتی بھچاؤ و پھ پلاں کار و بکت۔  
 ہے رنگ و اغد دست و گرہیں یا ساڑتیں شے و مان  
 ہ ایت۔ تہ ہواں خلیہ دماغ و حال و دینت۔

انسان کہ چیزے دن و کنت۔ تہ زوان و چک و ایر کنغ و  
 گون گثیت کہ بے شے وش انت۔ زہر انت ترشپ انت۔  
 یا بے ساء۔ تہ پے شے آن دن و اندر و زوان و چک و  
 کشار جاہل ہر برام و اعصابی خلیہ است انت۔ ہے اعصابی خلیہ  
 دماغ و حال و دینت۔ کہ آ بے شے و برام پے انت۔

ہے رنگ و گرانزا اندر و ہے زخیں اعصابی خلیہ است  
 انت۔ کہ آن دھردوشے و برور حال و بہت۔ اغد مئے وش و  
 شے اے اشغ و بیت۔ تہ ما سہنی بیوں کہ جینرے اشنا انت برنج  
 گوژد امب دہمی شے اے اغد مئے مسک و ایر بیت۔ دے  
 سہنی بیوں کہ مئے نوزین و بے شے آن تہ یکے است انت



بوہ اعصابی خلیہ کلاں شد بیگ ء زیاد انت۔ بیگ وازہ  
 بوہ پنج کاریت۔ جے پار ء پولیس بینگاں شد وزانی رندہ جلفیت۔  
 بیگ اغہ یک دھکے ء مردے بوکت۔ تہ گڈا ہزار ہا مردم بو اندر  
 ء ہواں مردے بو ء پنج کاریت۔

بوہ اعصابی خلیہ آنی مزین صفت، ہمیش انت کہ اے تک ء  
 مان انت۔ چوش کہ مردے ء عطر ء جن۔ تہ آن سدھائی ء عطر  
 ء بوہ پنج کاریت۔ پر جھٹے ء رند آہنی ء بونہ ایت۔ پدا  
 جاہے جاہے بوکتی۔ اغدے بوکار بیت۔ اش مطلو ہمیش انت۔ کہ  
 بوہ وال اعصابی خلیہ تک ء مان ۱۰ انت۔ اے باز جوئیں تہ اے  
 جے مانغ ء پار ء بھنگی گندھ ء اندر ء کار ء کنت۔  
 آہنا بودان بھٹے ء مان کیت۔ گڈا ایشانی بوہ والی اعصاب بوہ  
 بوکت۔ ما گڈوں کہ اغہ کسے کوٹو ء بردوں اور آن کوٹو بوہ  
 انت۔ تہ ہودا نندوخیں مردم کشت کہ آہناں بوہمان نہ آغا غا انت  
 بوہ رخ آتکھیں مردم ء ہے بوہمان کیت۔

مازاون کہ ہر انسان ء جان ء یک خاصین برائے کیت۔ پر

مرم دق برام ء یا دق سنگتانی بو ء پلوہ نویت - انہ ری مڑے  
 بادہمی ملک ء شہ کسے بہ ایت - تہ آہنی بو مڑوم ء مان کیت ہے  
 پار ء کہ انسان ء اعصاب ء جندرو بو ء شہ ینت مان انت ۔

## مرٹوم پھون گندیت

اشی ء پھ بیائیں تجربہ گاہ ء بروں - تجربہ گاہ ء یک موم بتی - یک  
 محذب عدسہ (لینز) یک کاغذے گروں - کاغذ ء ٹنگے کنوں - اشی یک  
 پلوے ء بلتغین موم بتی ء ایرکنوں - دہمی پلو ء محذب عدسہ ء  
 محذب عدسہ ء بروں اکہ پدا کنان ء ینٹ ما موم بتی ء شکل ء  
 گزردں ہر اے موم بتی اٹا انت - اشی بلوخیں سزجہکیں ۔  
 اسل ہے رنگ ء انسان ء چھاں محذب عدسہ جتی انت ۔  
 محذب عدسہ یا (لنر) ہر شے ء بھت ء گرنت دماغ ء دیم رینا  
 اشانی دیم داتغیں بھت اٹا بیت - دماغ ء اعصابی غلیہ ہے  
 انائیں بھت ء اغدے سدھا کننت او پیش دارنت

## انسان چوں اش کنت

ماگندوں کہ اغہ جکتین کبب ء کوہے سٹوں۔ تہ آف ء اندر ء  
 لہر پیدا بنت۔ نیں کہ مردم وئی گٹ ء زور دات او ٹوک ء  
 کنت۔ تہ گٹ ء اندر ء لٹرزے سہرا بیت۔ ہے رنگ ء اغہ  
 مردم ٹوک ء کنت۔ تہ ہے کتین ٹوک گوات ء اندر ء صوتی لہراں  
 پیدا کنت۔ ہے لہر پنخ صد میں فی گنٹہ ء حاو ء پنڈھ جنت مے گوش  
 ء پینت۔ گوش ء اندر ء پردہ ء مان کانیت۔ تہ پردہ شر ہے  
 لہراں لٹرزیت۔ پردہ ء ہے لٹرزغ ء اعصابا خلیہ دماغ ء برت۔  
 دماغ ہمیشی ء مطلق کنت۔ پڑہ بیت کہ دہی مردم ہے گشفا انت۔

## انسانی دماغ ء کار

اول ء گوشتہ کہ انانی دماغ چوں جان ء حکم ء دنت۔ چوں  
 گشرفتی ء کنت۔ اسل ء انسان ء جان ء اہم ترین شے دماغ  
 انت۔ باقی جان تہ دماغ ء سواری انت۔ انانی دماغ سہ ہند ء

بہر انت -

۱۔ گنڈتی کنوئیں بہر -

اشی ء اعلیٰ دماغ دے گنڈت

اے دماغ ء کلاں شہ مزین

بہر انت - انسان ء دماغ شہ

کلیں سہداراں زیات ترقی یافتہ او مزین انت - انسان ء دماغ

ہوانکرا - بہر مزین بیت - ہواں مردم ہواں نکر اشار بیت - اے

بہر دراپیں روش گنڈتی ء کنت - ٹوکاں سوچیت - پلان ء طمانینیت

شرع کنت - گول دل ء جھڑتیت سوالانی جواد ء پولیت - مصیبت

ء شہ پہنچن ۽ ۽ پر کار ۽ کنت۔ ٹوک ۽ دخت ۽ اے بہر ٹوک  
 ۽ اش کنت آہی ۽ مطلق کنت جو اد ۽ ٹاھینیت۔ سکول ۽ استاد ۽  
 کتھیں ٹوک ۽ جو او ۽ دے اے بہر دنت۔

### عمل ۽ کناٹینوخیں بہر

اے بہر جان ۽ عمل ۽ کناٹینیت۔ چو کہ مرڈوم افہ پڑھا انت  
 تہ اے بہر جان ۽ گتیت کہ سرین ۽ سدھائی ۽ دارنیں روک ۽  
 دراژ بی۔ دست ۽ بڑز ۽ کن۔ پنا ۽ یٹیں۔ کتاب پڑھن ۽  
 دخت ۽ گنڑتی ۽ بہر کتاب ۽ پڑھن او معنی کنگ ۽ گٹ  
 انت۔ آل ہواں دخت ۽ دہی کار ۽ نخت۔ تہ دہی کاراں عمل ۽  
 کناٹینوخیں بہر کنت۔

انسان ۽ جان ۽ دہی دے مقامی اعصابی خلیہ است انت۔ کہ  
 آن کسانیں کاراں کناٹیننت۔ چوش کہ بیلانڈ ۽ وٹ ۽ اعصابی خلیہ  
 دھرد ۽ متھائیننت۔

انسان ۽ جان ۽ شانغ ۽ عھڈ ۽ زمزیہ ۽ اندر ۽ ساد ۽

واج و مزایں مرگے کہ ردت جہل۔ اے مرگ یک قسم و تارے  
کہ حالان جان و باڑت او کایت اے مرگ و شر کسان  
کسین دہنی دگ ردت درکفان و ادجان و سالان بی آن و۔

## شہ دشمن و وتی پھج و کنع

ماگندوں کہ انسان و چاریں چنداں ہزارا سہدار انت۔ بازیں  
سہدار چوشین انت کہ گوں جہاں مردم دیتہ نختش۔ اشاں چڑو خوردین و  
اندر و مادیتہ کنوں۔ کڑدے تہ ہے رنگیں جراثیم دے است انت  
کہ عایں خوردین اشاں دیتہ نخت۔ گوں ساہی آسائینگ و ہزارا جراثیم  
انسان و جان و بیہیت۔ ٹپ و دگ جاہے بریں ٹوراک و بھی و  
دے ہے رنگیں جراثیم مردم و جان و پہنت۔ اے جراثیم آن شر  
کڑدے انسان و اسل نقصان و ندی انت۔ پر کڑدے انسان و  
پیلویں نقصان و دینت۔ بیایں گندوں کہ نقصان دیوخیں جراثیم و  
گوں جان چوں مڑیت۔

نقصان دیوخیں جراثیم کہ جان و بیہیت۔ تہ ہون و R.B.C اور WBC



ایشی ء بیٹرو بیٹر کنت W.B.C یا بگی این کنٹرو سدھائی ء گوں جراثیم  
 ء بکاں کیفیت۔ بیٹرو بیٹر کنتی۔ دس ء کنت کہ ہے جراثیم ء بوڈرت  
 کشیت یارے در ء کشیت۔ نین کہ دماغ ء حال روت کہ خطرہ  
 ء پگتخ۔ تر دماغ سدھائی ء ہڈاں حکم ء وات کہ زیات ء شہ زیات  
 سپاہی یا (W.B.C) بگی این کنٹرو ٹامین انت۔ ہون ء بگی این کنٹرو رب  
 انت۔ ہے جراثیم ء چک ء مزین جنگل ء زند جراثیم ء کنت۔  
 در ء کنت ہے جنگ ء بگی این کنٹرو دے ہزارانی لیکو ء کثابت۔  
 مردم ء مختلفیں نادرہی آں پہ ٹمگ ء دے پ ہے پار ء  
 جنت۔ کہ جان ء ڈاہ بیت۔ کہ چونیں جراثیم آنی آرٹس ء خطرہ انت  
 گوں ٹمگ ء جان وت ہے نادرہی ء پھنخ ء پہ ہتیاراں ٹاھنیت۔

---

## ہماری مطبوعات

قیمت	مصنف کا نام	نام کتاب	نمبر شمار
۲ / ۷۵	حاجی مومن بزدار	چنگھار گفتار	۱
۷ / ۷۵	فیض محمد	گلشن اشعار	۲
۲ / ۵۰	میر مہشاخان مری	توکل مست	۳
۲ / ۰۰	لانگو در محمد ڈییز - محمد پناہ	گیدی قصہ اول	۴
۲ / ۵۰	محمد مری	گیدی قصہ دوم	۵
۲ / ۰۰	امان اللہ خاڑی	گیدی قصہ سوم	۶
۶ / ۰۰	گلزار خان مری	گیدی قصہ چہارم	۷
۲ / ۰۰	حاجی مومن بزدار	گیدی قصہ پنجم	۸
۸ / ۵۰	محمد مری	گیدی قصہ ششم	۹
۵ / ۰	میر عاقل خان مینگل	گیدی قصہ ہفتم	۱۰
۶ / ۰۰	حاجی مومن بزدار، محمد اسحاق بزدار	گیدی قصہ ہشتم	۱۱
۱۳ / ۰۰	میر گلزار خان مری	گیدی قصہ نہم	۱۲
۱ / ۰۵	غوث بخش صاحب	رہنگیں لال حصہ اول	۱۳
۱ / ۵۰	پیر محمد زبیرانی	رہنگیں لال حصہ دوم	۱۴
۳ / ۰۰	یوسف بچکی	رہنگیں لال حصہ سوم	۱۵
۲ / ۵۰	پیر محمد زبیرانی	رہنگیں لال حصہ چہارم	۱۶
۷ / ۰۰	حاجی مومن بزدار	رہنگیں لال حصہ پنجم	۱۷
۲ / ۰۰	غوث بخش صاحب	بتل و گالوار	۱۸
۳ / ۵۰	میر محمد سردار خان بلوچ	پننگ و بلوچ	۱۹

بلوچ اکیڈمی کوئٹہ